

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/40/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201680
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5723201680.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Topoľančíka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XX, F., právne zastúpeného JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, so sídlom kancelárie Námestie SNP 41, Zvolen, IČO: 42 197 821, proti žalovaným: 1/ G. H., nezistený vlastník, 2/ B. H., nezistený vlastník, 3/ F. H., nezistený vlastník, 4/ G. H., nezistený vlastník, žalovaní 1/ a 4/ zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 5/ G. C., nar. XX.XX.XXXX a 6/ I. C., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja žalovaní 5/ a 6/ bytom D. J. XXX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 15C/52/2023-176 zo dňa 05. decembra 2023 v znení opravného uznesenia č. k. 15C/52/2023-208 zo dňa 05. februára 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti, v ktorej konanie voči žalovanému 4/ zastavil, ako aj v súvisiacom výroku II. v časti, v ktorej rozhodol, že v pomere medzi žalobcom a žalovaným 4/ žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, potvrdzuje.

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti, v ktorej konanie voči žalovaným 1/ až 3/ zastavil, ako aj v súvisiacom výroku II. v časti, v ktorej rozhodol, že v pomere medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 3/ žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V časti predmetu konania medzi žalobcom a žalovaným 4/ žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“, prípadne „okresný súd“) konanie voči žalovaným 1/ až 4/, ktorého predmetom bola žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán k nehnuteľnosti, t. j. pozemku CKN parcela č. 385/3 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 266 m² zapísanému na LV č. XXX vedenom pre obec a katastrálne územie D. J., zastavil (výrok I. napadnutého uznesenia) a v pomere medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 4/ žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II. napadnutého uznesenia).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvej inštancie v rámci skúmania procesných podmienok vykonanými šetreniami vo vzťahu k osobám žalovaných 1/ až 4/ zistil, že podľa údajov z listinných podkladov vo veci sp. zn. D 62/35 (č. l. 121; jeden z nadobúdacích titulov spoluvlastníkov pod B11, 12, 13 na LV č. XXX vedenom pre obec a katastrálne územie D. J.), po poručiťelovi: K. H., ktorý zomrel ako 18-ročný dňa XX.XX.XXXX v L. M. D. (dokument Okresného súdu v Turčianskom Svätom Martine – Popis smrtného pádu datovaný XX.XX.XXXX) „rodič: G. H., matka nebohá E. C., súrodenci: 1/ G. H., 31-ročný nádenník, 2/ G. H., 29-ročný nádenník, 3/ B., 24-ročný nádenník, 4/ F., 22-ročná nádenníčka, 5/ D., 20-ročný nádenník, narodený na D. J. dňa XX.XX.XXXX, 6/ G., narodený na D. J.

dňa XX.XX.XXXX, 7/ D. N., E. H., manželka nádenníka, býva O. G.. Predošlých 6 súrodencov býva na D. J.“; „matka zomrela v roku XXXX“. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia súčasne vyplýva, že podľa vykonanej lustrácie vo vzťahu k osobe žalovaného 4/ G. H. bolo zistené, že menovaný narodený XX.XX.XXXX, naposledy D., G. XX, zomrel XX.XX.XXXX v D. a dedičské konanie po menovanom bolo vedené Štátnym notárstvom Martin pod sp. zn. D 922/76.

1.2 Na podklade skutočností vyplývajúcich z vykonaných šetrení súd prvej inštancie dospel k záveru, že s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote má preukázané, že žalovaný 1/ G. H., evidovaný ako spoluvlastník nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX vedenom pre obec a katastrálne územie D. J. pod B2 ako H. G., E. H. (manželka E., E. C.), ktorý bol k 30.01.1935 otcom 18-ročného zomrelého syna K. (a tiež napríklad 31-ročného syna G. H.), určite nemohol v čase začatia konania 31.05.2023 vzhľadom na bežnú (známu) „normálnu“ dĺžku života byť nažive, a teda mať procesnú subjektivitu. Dospel k záveru, že uvedené predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, a preto podľa ust. § 62 v spojení s ust. § 161 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) musel voči nemu konanie zastaviť. Uvedený záver vyslovil aj vo vzťahu k žalovanému 2/ B. H., ktorý mal ku dňu XX.XX.XXXX XX-rokov, a teda sa musel narodiť v roku XXXX alebo XXXX, ako aj vo vzťahu k žalovanej 3/ F. H., ktorá mala ku dňu XX.XX.XXXX XX rokov, a teda sa musela narodiť v roku XXXX alebo XXXX.

1.3 Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný 4/ zomrel ešte pred začatím súdneho konania, a keďže od začiatku konania nemal procesnú subjektivitu, čo predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, musel podľa § 62 v spojení s § 161 ods. 2 CSP konanie voči nemu zastaviť. Zdôraznil, že pokiaľ žalovaný podielový spoluvlastník nemá v čase začatia konania procesnú subjektivitu, neprichádza do úvahy ani jeho zastúpenie (v danej veci zastúpenie žalovaných 1/ až 4/ ako neznámych vlastníkov, resp. vlastníkov na neznámom mieste) Slovenským pozemkovým fondom.

1.4 Zdôraznil, že pokiaľ by sa žalobca (nesprávne) neuspokojil len s jednoduchým prevzatím údajov o neznámych vlastníkoch, resp. vlastníkoch na neznámom mieste z príslušného listu vlastníctva, ale vykonal by šetrenia, ktoré od neho možno dôvodne/ spravodlivo požadovať, boli by mu skutočnosti prezentované v napadnutom uznesení na základe súdom vykonaných šetrení zrejme a následne by mohol náležite označiť žalované subjekty. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uviedol, že žalobca nevykonal absolútne nijaké vlastné šetrenia, minimálne to z obsahu žaloby a jej príloh nevyplýva. Podľa názoru súdu prvej inštancie bude potom nevyhnutné uvedené vykonať za účelom požadovanej identifikácie žalovaných v ďalšom priebehu konania.

1.5 Nad nevyhnutný rámec odôvodnenia napadnutého uznesenia súd prvej inštancie poznamenal, že na LV č. XXX vedenom pre obec a katastrálne územie D. J. je ako spoluvlastník pod B7 a B15 nadobúdaci titul D 274/35 (pri B7 nesprávne označený ako 274/95) evidovaný H. G., E. H. (manž. E., E. C.), avšak táto evidencia je nesprávna, resp. spoluvlastníkom v týchto prípadoch, t. j. pod B7 a B15 nie je H. G., E. H. (manž. E., E. C.) ale jeho syn G. H., ktorý v označenom dedičskom konaní dedil po svojom zomrelom bratovi D.; ich otec H. G., E. H. (manž. E., E. C.) nededil.

1.6 O trovách konania v pomere medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 4/ rozhodol súd prvej inštancie podľa § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Poukázal na to, že žalobca v žalobe označil ako žalovaných 1/ až 4/ subjekty, ktoré v čase začatia konania nemali procesnú subjektivitu, čím procesne zavinil zastavenie konania, avšak zdôraznil, že žalovaným 1/ až 4/ žiadne trovy v konaní nevznikli.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca v celom rozsahu odvolanie z dôvodov prezumovaných § 365 ods. 1 písm. a), b), d) a h) CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie § 389 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie tak, že súd prvej inštancie bude viazaný právnym názorom odvolacieho súdu o existencii procesnoprávnej subjektivity žalovaných 1/ až 4/, zastúpených zákonným zástupcom Slovenským pozemkovým fondom a s týmito bude konať ako s účastníkmi konania vo veci samej. Žalobca má za to, že neboli splnené procesné podmienky, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

2.1 Nestotožnil sa s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie a má za to, že toto sa odchyľuje tak od ustálenej rozhodovacej praxe, ako aj od štandardne vnímaného obsahu a výkladu na vec sa vzťahujúcich právnych predpisov. Podľa jeho názoru nemá rozhodnutie súdu prvej inštancie povahu spravodlivého rozhodnutia a nemá oporu v zákonných princípoch právneho štátu. Žalobca namietol absenciu relevantného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré by malo svoju vnútornú koncepciu a logickú následnosť, pričom odôvodnenie rozhodnutia považuje za nedostatočné, keďže v zásade len odkazuje na porušenie jeho povinností, avšak absolútne sa nevenuje povinnosti súdu vo veci konať s prihliadnutím

na špecifickosť prípadu. Taktiež namietol, že súd prvej inštancie neodôvodňuje svoj odklon od povinnosti vysporiadať sa so špecifickosťou konania, a taktiež ani porušením povinnosti aplikácie príslušných právnych noriem „lex specialis“. Žalobca súčasne považuje napadnuté uznesenie za zmätočné a nepreskúmateľné s tým, že nakoľko v ňom absentuje riadne odôvodnenie, nie je schopný v odvolaní reagovať na skutkové, ale predovšetkým správne a priliehavé právne zistenia a tvrdenia súdu prvej inštancie, resp. právneho posúdenia veci. Má za to, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je mimoriadne skúpe na akýkoľvek riadny právny rozbor úvah a postupu súdu prvej inštancie, ktoré by zakladali jeho opodstatnenosť a zákonnosť, keď týmto postupom došlo podľa názoru žalobcu k nedôvodnému prenosu povinností súdnej autority na jeho osobu ako procesného účastníka konania, a to jednak vo forme nutnosti preukazovať súdu existenciu a potom následne i obsah právnych predpisov vzťahujúcich sa na konanie so špecifickým procesným prvkom neznámym vlastníkom. Z uvedených dôvodov má za to, že odôvodnenie napadnutého uznesenia pre jeho nepreskúmateľnosť zakladá odvolací dôvod prezumovaný § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku.

2.2 Má za to, že pri posudzovaní potreby a opodstatnenosti domáhania sa súdnej ochrany i označením osôb žalovaných 1/ až 4/ je potrebné vziať do úvahy situáciu, ktorá je prejednávanéj právnej veci vlastná a síce skutočnosť, že ako podieloví spoluvlastníci dotknutej nehnuteľnosti vystupujú i neznámi vlastníci, ktorých je možné vo väčšine prípadov označiť len menom a občianstvom v čase smrti s tým, že ich práva a právom chránené záujmy vo vzťahu k dotknutému vlastníckemu právu zastupuje a háji Slovenský pozemkový fond. Zdôraznil, že na tento účel zákonodarca reagoval prijatím zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom a zákona č. 330/1991 Z. z. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách. Žalobca nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie o tom, že porušil svoje povinnosti, keď riadne v súlade s § 133 Civilného sporového poriadku neoznačil osoby žalovaných 1/ až 4/, nakoľko toto sa za aplikácie ním uvádzaných právnych predpisov ako „lex specialis“ explicitne nevyžaduje, resp. ich označenie by priamo odporovalo nutnosti a potrebnosti konania s „nezisteným vlastníkom“. Má za to, že definícia nezisteného vlastníka logickým a teleologickým výkladom vystupuje ako oxymoron vo vzťahu k „definovanému vlastníkovi“ – ak by totiž označené právne predpisy „lex specialis“ oprávňovali pozemkový fond zastupovať tzv. nezistených vlastníkov, ktorými s poukazom na písmeno d) odsek 1 § 8 zákona č. 180/1995 Z. z. sú aj osoby neznáme, ale zároveň by procesné predpisy upravujúce konanie pred súdmi striktnie trvali na tom, že každý subjekt konania musí byť presne identifikovaný (u fyzickej osoby spôsobom vyplývajúcim z § 133 ods. 1 CSP), požiadavka presnej identifikácie by zároveň vylúčila možnosť týchto neznámych vlastníkov v konaní vystupovať a pozemkový fond takéto osoby zastupovať. V danej súvislosti žalobca zdôraznil postavenie pozemkového fondu ako subjektu založeného okrem iného aj na účely ochrany vlastníckeho práva tzv. nezistených vlastníkov. V súvislosti s ním prezentovanými tvrdeniami poukázal na závery prezentované Krajským súdom v Banskej Bystrici v uznesení č. k. 17Co/327/2018-428 zo dňa 27.08.2019 pod bodmi 16., 17., 18., 18.1, 24. a 27.. Na podporu svojej argumentácie poukázal žalobca aj na dôvodovú správu k zákonu č. 330/1991 Zb. a dôvodovú správu k zákonu č. 180/1995 Z. z.. Zdôraznil, že ním uvádzané závery vyjadrujú potrebu ochrany vlastníckeho práva tzv. nezistených vlastníkov, ako aj potrebu, aby presné neidentifikovanie vlastníkov nebránilo usporiadaniu právnych vzťahov tých vlastníkov, ktorí identifikovaní sú, čo má svoje legislatívne vyjadrenie v §§ 13 až 20 zákona č. 180/1995 Z. z. a § 34 zákona č. 330/1991 Zb., z ktorého vyplýva, že pozemkový fond pozemky tzv. nezistených vlastníkov nielen spravuje a s týmito nakladá, ale aj zastupuje nezistených vlastníkov v konaniach (a to aj v situáciách, ak je vlastnícke právo nezistených vlastníkov sporné) a svoju činnosť realizuje vo verejnom záujme.

2.3 Poukázal na § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb., ako aj § 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z., z ktorých vyvodil záver, že uvedené osobitné právne predpisy v spojení s § 61 časť vety za bodkočiarkou Civilného sporového poriadku (v čase prijímania týchto zákonov išlo o § 19 časť vety za bodkočiarkou

zákona č. 99/1963 Zb.) priznávajú procesnú subjektivitu tzv. nezisteným vlastníkom. Má za to, že nezistený vlastník podľa § 13 zákona č. 180/1995 Z. z. je ako subjekt sui generis nositeľom procesnej subjektivity, a to až do okamihu, kedy postavenie nezisteného vlastníka stratí v dôsledku jeho presnej identifikácie spôsobom predpokladaným

v § 20 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z., ktorá skutočnosť v prejednávacom prípade nenastala. Na základe uvedeného má za to, že dôvody na zastavenie konania vo vzťahu k žalovanému 1/ až 4/ neexistovali. Poukázal na § 13 v spojení s § 8 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 180/1995 Z. z., podľa ktorého pozemkový fond (resp. ak ide o lesné pozemky, tak Lesy Slovenskej republiky) nakladajú s tými pozemkami, ktoré sa na základe Registra obnovenej evidencie pozemkov zapíšu do katastra nehnuteľností a zároveň sú pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe, alebo ktorých vlastník nie je známy, ktoré zároveň v súhrne označuje ako „pozemok s nezisteným vlastníkom“. Má za to, že použitím jazykového výkladu možno dôjsť k záveru, že ozemkový fond a aj Lesy Slovenskej republiky nakladajú s tými pozemkami, ktoré sú v čase začatia konania zapísané aj do katastra nehnuteľností na základe registra, a pri ktorých je zároveň zapísaný vlastník s neznámym miestom pobytu alebo sídla, alebo vlastník, ktorý nie je známy, a tieto subjekty v konaní pred súdom sú pozemkový fond a Lesy Slovenskej republiky oprávnené zastupovať s tým, že vo vzťahu k súdnemu konaniu pôjde potom najčastejšie o konania, ktorých predmetom je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva či zrušenie vlastníckeho práva, a v ktorých konaniach sú tzv. nezistení vlastníci pozemkov v postavení žalovaných. Má za to, že vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je práve tým druhom konania, ktoré od svojho počiatku počíta aj s existenciou neznámych vlastníkov na procesnej strane žalovaných, a teda nie je možné si osvojiť argumentáciu súdu prvej inštancie, že by práve „neznámosť“ vlastníkov zakladala možnosť postupu zastavením konania z dôvodu nesplnenia procesných podmienok. Zdôraznil, že účelom zákona č. 180/1995 Z. z. je nielen to, aby nezistení vlastníci svojou neprítomnosťou neblokovali usporiadanie majetkových práv iných účastníkov občianskoprávných vzťahov, ale aj ochrana vlastníckeho práva týchto nezistených vlastníkov. Má za to, že práve uvedená ochrana práv nezistených vlastníkov vyžaduje taký výklad ust. § 13 v spojení s § 16 ods. 1 citovaného zákona, že pozemkový fond, prípadne Lesy Slovenskej republiky, sú oprávnení zastupovať aj tých vlastníkov pozemkov zapísaných do katastra nehnuteľností na základe registra, ktorých trvalý pobyt alebo sídlo nie je známe, a tiež aj neznámych vlastníkov i v konaniach, kde sa tieto subjekty prostredníctvom pozemkového fondu, resp. Lesov Slovenskej republiky domáhajú ochrany svojho vlastníckeho práva k pozemkom zapísaným do katastra nehnuteľností na základe registra, hoci zápis v katastri nehnuteľností v prospech uvedených nehnuteľností, ktorý v minulosti týmto tzv. nezisteným vlastníkom svedčil, už v čase začatia konania svedčí v prospech inej osoby. Má za to, že ak môže pozemkový fond zastupovať neznámych vlastníkov v prípade uplatnenia ich práv, tak ich logicky môže zastupovať i v prípade hájenia ich práv na strane žalovaných subjektov toho ktorého konania. Z uvedených dôvodov má za to, že napadnuté uznesenie pod bodom 11. odôvodnenia, v ktorom sa uvádza, že „pokial' by sa žalobca (nesprávne) neuspokojil len s jednoduchým prevzatím údajov o neznámych vlastníkoch, resp. vlastníkoch na neznámom mieste z príslušného listu vlastníctva, ale vykonal by šetrenie, ktoré od neho možno dôvodne/spravodlivo požadovať“, odporuje uvádzaným právnym normám, ale aj základnej logike. Domnieva sa, že v žiadnom prípade nie je možné od neho dôvodne alebo spravodlivo očakávať, že bude vykonávať šetrenia, navštevovať štátne archívy a suplovať tak povinnosť vo veci konajúceho súdu, ako súdu, ktorý je možno príslušný na prejednanie dedičstva, ak má za preukázanú skutočnosť, že došlo k úmrtiu žalovaných 1/ až 4/ (zdôraznil, že on toho názoru nie je a práve zo skutočnosti, že nedošlo k prejednaniu dedičstva, usudzuje, že títo žalovaní sú stále žijúcimi a nachádzajú sa iba na neznámom mieste a iné údaje o nich ani nie sú známe). Má za to, že z odôvodnenia napádaného uznesenia je zrejmé, že vo vzťahu k žalovanému 2/ a 3/ neprebehlo dedičské konanie, resp. ak aj prebehlo, týmto sa súd prvej inštancie nezaoberal a nezadovážoval k tomu žiadne podklady. Z uvádzaných dôvodov má teda za to, že jeho žaloba netrpela vadami spôsobilými vyvolať zastavenie konania vo vzťahu k žalovaným 1/ až 4/, a preto tento postup súdu prvej inštancie nebol správny a zákonný. Na základe uvedeného namietal, že súd prvej inštancie mu napadnutým uznesením odňal právo na spravodlivý proces a na súdnu ochranu, keďže mu týmto rozhodnutím reálne upiera právo domáhať sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k spoločnej nehnuteľnosti.

2.4 Z uvedených dôvodov žalobca namietol i nesprávnosť výroku II. napádaného uznesenia.

3. Strany sporu v odvolacom konaní žiadne ďalšie podania týkajúce sa odvolania žalobcu neprodukovali.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávneným subjektom – žalobcom, v ktorého neprospech bolo napadnutým uznesením rozhodnuté (§ 359 CSP) a smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. a/ a m/ CSP), preskúmal odvolaním žalobcu napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, t. j. v celom rozsahu, a viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v časti výroku I. týkajúcej sa zastavenia konania voči žalovanému 4/, ako aj súvisiacom (závislom) výroku II., ktorým súd prvej inštancie rozhodol v pomere medzi žalobcom a žalovaným 4/, že žiadna z (týchto) strán nemá nárok na náhradu trov konania, ako vecne správne potvrdil a podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v časti výroku I., ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie vedené voči žalovaným 1/ až 3/ a v závislom výroku II., ktorým súd prvej inštancie rozhodol v pomere medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 3/, že žiadna z (týchto) strán nemá nárok na náhradu trov konania, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Vo vzťahu k žalobcom namietaným odvolacím dôvodom odvolací súd východiskovo poukazuje na to, že pre konanie súdu je potrebné naplnenie procesných podmienok. Splnenie procesných podmienok súd (vrátane odvolacieho) ex offio skúma kedykoľvek počas konania (§ 161 ods. 1, § 378 ods. 1 a § 380 ods. 2 CSP), aj keď to nie je stranami namietané. Jednou z procesných podmienok za splnenia ktorej súd môže konať, je procesná subjektivita strán sporu (žalobcu a žalovaného). Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania vedie vždy k zastaveniu konania (§ 161 ods. 2 CSP, resp. § 62 CSP).

6. Žalobca podal odvolanie z dôvodov prezumovaných § 365 ods. 1 písm. a), b), d) a h) Civilného sporového poriadku.

7. Odvolací súd v kontexte vyššie uvedeného posúdil relevantnosť týchto konkrétnych odvolacích dôvodov, a teda to, či neboli splnené procesné podmienky, či súd prvej inštancie na správne a v úplnosti zistený skutkový stav aplikoval príslušné právne predpisy, či svoje rozhodnutie odôvodnil. Odvolací súd východiskovo prízvukuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, by zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranou sporu (bližšie pozri rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napríklad *Georgiadis v. Grécko* z 29.05.1997, *Recueil III/1997* či rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko*, oba z 09.12.1994. *Annuaire*, séria A č. 303A č. 303B). I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci o taký prípad nešlo, keď súd prvej inštancie síce stručne, avšak zrozumiteľným spôsobom prezentoval svoje skutkové a právne závery, z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal. Svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, keď objektívne preskúmateľným spôsobom v rozhodnutí načrtol skutkové východiská a na nich nadväzujúce právne závery (hoci s jeho právnymi a čiastočne ani skutkovými závermi sa odvolací súd nestotožnil). Jeho rozhodnutie tak nemožno in globlo považovať ako nepreskúmateľné, ktoré by zakladalo rozpor s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

8. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom (odvolacom) konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je

nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

9. Žalobca svoje odvolanie východiskovo založil na námietke, že osobitné zákony, a to zákon č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, ako aj zákon č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ako „lex specialis“ priznávajú procesnú subjektivitu tzv. nezisteným vlastníkom, keď takýmito nezistenými vlastníkmi sú aj žalovaní 1/ až 4/, voči ktorým súd prvej inštancie konanie zastavil. Odvolací súd v kontexte namietaného poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, v odôvodnení ktorého sa udáva, že: „V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona 180) a 2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy (písmeno d) rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b) zákona 180); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov v katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií, alebo ak sa nepreukáže inak (čl. I § 16 ods. 1 písm. c) zákona 180), zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180). Priblížená právna konštrukcia podľa názoru dovolacieho súdu spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ust. čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkmi a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu, a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania, alebo tiež tzv. notoriou (tu por. i § 121 OSP), že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide takpovediac ruka v ruke i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a ak takáto skutočnosť je tu už v čase začatia konania (na rozdiel od úmrtia fyzickej osoby či zániku osoby právnickej až v jeho priebehu, za určitých okolností reparaovateľných postupmi podľa § 107 OSP), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu musí dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania (podľa § 19 a § 104 ods. 1 vety prvej OSP).“ V kontexte citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie vysloveným v bode 4. a v bode 9. odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia, keď z lustrácie súdu prvej inštancie je zrejmé, že žalovaný 4/ G. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrel dňa XX.XX.XXXX v D., keď po menovanom prebehlo dedičské konanie vedené Štátnym notárstvom Martin pod sp. zn. D 922/76. Uvedené jednoznačne vyplýva z pripojeného dedičského spisu Štátneho notárstva v Martine sp. zn. D 922/76, ktorého súčasťou je aj úmrtný list menovaného, z ktorého vyplýva, že rodičmi zomrelého bol nebohý G. H. a nebohá E., E. C.. Uvedené údaje potom zodpovedajú popisu smrtného pádu K. H. vyhotoveného Okresným súdom v Turčianskom Svätom Martine pod D 62/35 zo dňa XX.XX.XXXX, z ktorého je zrejmé, že rodičom – otcom menovaného bol G. H., nádenník, D. J. a matkou nebohá E. C. a jeho súrodencami boli 1/ G. H., 31- ročný nádenník, 2/ G. H., 29-ročný nádenník, 3/ B., 24-ročný nádenník, 4/ F., 22-ročná nádennička, 5/ D., 20-ročný nádenník, narodený na D. J. dňa 05.06.1914, 6/ G., narodený na D. J. dňa 09.10.1919, 7/ D. N., E. H., manželka nádenníka, býva O. G.. Predošlých 6 súrodencov býva na D. J.. Z uvedeného je zrejmé, že osoba G. H., uvedená v popise smrtného pádu K.

H. D 62/35, zodpovedá G. H., zomr. dňa XX.XX.XXXX. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 4/ konal a rozhodol plne v súlade s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, keď žalovaného 4/, ktorého úmrtie pred začatím konania v súdnej sporovej veci bolo bezpečne preukázané, nemožno považovať za nezisteného vlastníka v zmysle ust. § 13 ods. 1 v spojení s ust. § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v platnom znení.

10. V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/31/2018 zo dňa 15.04.2019 (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28.02.2022), v zmysle ktorého pojem „nezistený vlastníka“ je právna fikcia osoby, ktorej bola zákonom priznaná procesnoprávna subjektivita. Procesnoprávna subjektivita je priznaná aj fyzickým osobám (nezisteným vlastníkom), u ktorých možno vzhľadom na dátum ich narodenia logicky predpokladať, že už nežijú (ich spôsobilosť mať práva a povinnosti zanikla). Zákon vytvorením fikcie ich pretransformoval do samostatného procesnoprávneho subjektu (nezisteného vlastníka), pri ktorom sa naďalej uvádza meno a priezvisko. Právna úprava vychádza z princípu, že procesnoprávna subjektivita je širšia ako hmotnoprávna, keďže podľa ust. § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Fikcia nezisteného vlastníka umožňuje procesnoprávne zabezpečiť identitu vlastníckeho vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti a zachovať veľkosť spoluvlastníckych podielov zapísaných v katastri nehnuteľností. Súčasne umožňuje zabezpečovať procesnoprávnu existenciu nezisteného vlastníka ako subjektu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Ako uviedol Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28.02.2022, fikcia subjektivity nezisteného vlastníka však trvá iba do okamihu, kedy nezisteného vlastníka možno na základe vykonaných dôkazov (spravidla rodné listy a úmrtne listy, prípadne ďalšie verejné listiny) jednoznačne identifikovať a konštatovať zistenie jeho subjektivity ako fyzickej osoby. Žalobca ani po zistení skutočnosti, že žalovaný 4/ zomrel dňa XX.XX.XXXX, procesne nereagoval a ani v odvolacom konaní neopravil označenie žalovaného, a to (napriek tomu, že z pripojeného dedičského rozhodnutia po ňom sú známi jeho dedičia) aspoň ako „nezistení právni nástupcovia po žalovanom 4/“. Z uvedených dôvodov sa potom odvolací súd, tak ako je už vyššie uvedené, stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie týkajúcim sa zastavenia konania voči žalovanému 4/.

11. Vychádzajúc z vyššie uvedeného však rovnaký záver nemožno vysloviť vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/, keď menovaní žalovaní jednoznačne spĺňajú definičné znaky pojmu „nezistený vlastníka“, pretože v konaní nebolo preukázané, že by menovaní neboli nositeľom procesnej subjektivity. Uvedené nemožno vyvodiť iba z určitého predpokladu súdu prvej inštancie vychádzajúceho z potenciálneho veku týchto žalovaných, keď tak, ako už bolo uvedené, menovaní žalovaní (pri ich v konaní nepreukázanom úmrtí) spĺňajú definičné znaky nezisteného vlastníka, tak ako ich prezumuje zákon č. 180/1995 Z. z..

12. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v časti výroku I., týkajúceho sa zastavenia konania voči žalovanému 4/, potvrdil a v časti výroku I., týkajúceho sa zastavenia konania voči žalovaným 1/ až 3/ zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatujúc nenaplnenie žalobcom namietaných odvolacích dôvodov vo vzťahu k žalovanému 4/, potvrdil ako vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti výroku II., ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že v pomere medzi žalobcom a žalovaným 4/ žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, keď odvolanie voči tomuto výroku odvolateľ založil výlučne na dôvodnosti odvolania proti výroku o zastavení konania voči žalovanému 4/.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovaným 4/ odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP pri aplikácii § 262 ods. 1 CSP žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže žalobca nebol v časti odvolania týkajúceho sa zastavenia konania voči žalovanému 4/ úspešný a žalovanému 4/ žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a ako subjektu bez procesnej subjektivity ani vzniknúť objektívne nemohli.

15. V kontexte rozhodnutia o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti výroku I., týkajúcej sa zastavenia konania vedeného voči žalovaným 1/ až 3/ a vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie opätovne rozhodne o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj tohto odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 3/ v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)